

MAŁGORZATA SZUSTEK-JANOWSKA
Lublin

PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA USTAWY O DORADZTWIE PODATKOWYM

Trwające od ponad dwóch lat prace nad prawną regulacją usług w zakresie doradztwa podatkowego zbliżają się do końca. W dniu 30 maja 1996 r. Sejm uchwalił ustawę o doradztwie podatkowym i przekazał ją do Senatu, nadając dalszy bieg procesowi legislacyjnemu. Jej wejście w życie planowane jest z dniem 1 stycznia 1997 r., po półrocznym *vacatio legis*.

I. PRZESŁANKI USTAWOWEJ REGULACJI DORADZTWA PODATKOWEGO

Przeprowadzana od końca lat osiemdziesiątych reforma prawa podatkowego w Polsce pociągnęła za sobą zasadniczą zmianę w zakresie sposobu powstawania zobowiązań podatkowych, a co za tym idzie – przesunięcie większości obowiązków z tym związanych z organów podatkowych na podatników i płatników. Z tzw. modelu decyzyjnego¹ powstawania zobowiązań podatkowych przechodzimy stopniowo na model powstawania zobowiązań podatkowych z mocy samego prawa, a w jego obrębie szczególnie często znajduje zastosowanie tzw. samoobliczenie przez podatnika i obliczenie przez płatnika. Z takim rozróżnie-

---

¹ W doktrynie zasadniczo wyróżnia się dwa sposoby powstawania zobowiązań podatkowych: w drodze wydania – a z chwilą doręczenia decyzji podatkowej – oraz z mocy samego prawa – z chwilą zaistnienia okoliczności, z którymi przepisy prawa łączą powstanie takiego zobowiązania. W przypadku drugiego sposobu powstawania zobowiązań podatkowych wyróżnia się trzy pochodne sposoby: a) określenie zobowiązania w pełnym zakresie bezpośrednio w normie prawnej; b) samoobliczenie podatku przy uregulowaniu w przepisach prawa podatkowego niezbędnych przesłanek dla prawidłowego jego ustalenia przez samego podatnika; c) obliczenie podatku przez płatnika, także przy uregulowaniu niezbędnych przesłanek do jego ustalenia w przepisach prawa podatkowego; zob. szerzej: W. Olszowy, *Podjęmowanie decyzji podatkowej i jej sądowa kontrola w Polsce*, Łódź 1994, s. 19-20.

niem wiąże się kwestia odpowiedzialności za prawidłowe ustalenie i odprowadzenie należnego podatku.

W przypadku pierwszego sposobu powstawania zobowiązań podatkowych odpowiedzialność ta spoczywa na organach podatkowych, natomiast w drugim przypadku podmiotem odpowiedzialnym za prawidłowe ustalenie i terminowe odprowadzenie podatku nie jest organ podatkowy. Jest nim albo sam podatnik, albo płatnik. To właśnie na nich ciąży większość obowiązków wymagających biegłej znajomości przepisów podatkowych. Sytuacja ta szczególnie uwidoczniła się po wprowadzeniu powszechnego podatku od dochodów osobistych² oraz podatku od towarów i usług³. Podatnicy, a często także płatnicy, nie mogli samodzielnie podołać nałożonym na nich zupełnie nowym obowiązkom. Coraz częściej poszukiwali fachowej pomocy, zwłaszcza że organy podatkowe raczej słabo wywiązywały się z obowiązku informowania stron, wynikającego z kodeksu postępowania administracyjnego⁴. Radcowie prawni oraz adwokaci niejednokrotnie także nie mogli udzielić im zadowalającej pomocy. W takiej sytuacji zaczęła się wyodrębniać grupa osób mających odpowiednią wiedzę w zakresie prawa podatkowego, na których usługi z dnia na dzień wzrastało zapotrzebowanie społeczne. Przy tej okazji pojawiały się również osoby nieuczciwe, nie mające odpowiedniej wiedzy, a oferujące swoje usługi. Dotychczas przepisy nie stwarzały żadnych barier prawnych. Każdy, niezależnie od wykształcenia i dotychczasowego zatrudnienia, mógł złożyć wniosek o wpis do ewidencji działalności gospodarczej lub o wpis do rejestru spółek prawa handlowego i prowadzić działalność w zakresie doradztwa podatkowego. Było to – i jest jeszcze – szczególnie niebezpieczne dla podatników nie umiejących samodzielnie zweryfikować wiedzy takich doradców. Dopiero powstanie i wykrycie przez organy podatkowe lub organy kontroli skarbowej nieprawidłowości w zakresie ustalania podstaw opodatkowania i wysokości podatków lub niedopełnienie innych obowiązków wynikających z przepisów podatkowych obnażało niekompetencję takich podmiotów.

Dodatkowym, niezwykle istotnym problemem była – i jest jeszcze – kwestia zadośćuczynienia za powstałą w wyniku błędnej porady szkodę. Najczęściej podmioty świadczące usługi doradztwa podatkowego nie ubezpieczały się od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu doradz-

---

² Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, DzU. z 1993 r., nr 90, poz. 416 z późn. zm.

³ Ustawa z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, DzU., nr 11, poz. 50 z późn. zm.

⁴ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r., kodeks postępowania administracyjnego, art. 9, DzU. z 1980 r., nr 9, poz. 26 z późn. zm.

stwa podatkowego. W związku z tym pozostawała tylko droga postępowania sądowego i ponoszenie dalszych kosztów z tym związanych.

W takiej sytuacji kwestia regulacji prawnej, a tym samym reglamentacji doradztwa podatkowego jest sprawą niezwykle pilną. Dopuszczenie do wykonywania tych czynności tylko osób mających odpowiednie kwalifikacje merytoryczne, kompetentnych i wiarygodnych leży zarówno w interesie podatników, jak i budżetu państwa, a może także budżetów gminnych.

Taką konieczność uregulowania prawnego zawodu doradcy podatkowego dostrzegły już inne państwa z gospodarką rynkową, np. Niemcy⁵.

II. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA USTAWY

Ustawa o doradztwie podatkowym opiera się na sześciu podstawowych założeniach: wykonywanie czynności doradztwa podatkowego zastrzeżone jest dla ściśle określonych podmiotów; decyzje o wpisie na listę doradców podatkowych podejmuje samorząd zawodowy, a w przypadku osób prawnych – minister finansów, oni też prowadzą listę (rejestr) podmiotów uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego; podmioty uprawnione do wykonywania doradztwa podatkowego otrzymują odpowiedni tytuł, który podlega ochronie prawnej i pozwala podatnikom na odróżnienie podmiotów uprawnionych od wykonujących te czynności bez uprawnień; doradcy podatkowi mają ustawowy obowiązek ubezpieczenia się od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu swojego zawodu; osoby wpisane na listę doradców podatkowych automatycznie stają się członkami Krajowej Izby Doradców Podatkowych, która stanowi ich samorząd zawodowy; wykonywanie doradztwa podatkowego przez osoby nieuprawnione podlega karze⁶.

Za czynności doradztwa podatkowego ustawa uznaje⁷: udzielanie podatnikom, płatnikom i inkasentom porad z zakresu zobowiązań podatkowych; prowadzenie ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych oraz udzielanie w tym zakresie pomocy; sporządzanie zeznań, deklaracji podatkowych oraz udzielanie pomocy w tym zakresie; występowanie w postępowaniu przed organami podatkowymi oraz w zakresie sądowej kontroli decyzji podatkowych.

Wprawdzie doradcy podatkowi mogą prowadzić także księgi rachunkowe, ale nie jest to czynność uznawana za doradztwo podatkowe.

---

⁵ Ustawa o doradztwie podatkowym z dnia 4 listopada 1975 r. (Steuerberatungsgesetz).

⁶ Zob. szerzej uzasadnienie do projektu o doradztwie podatkowym, s. 4, tekst powielony.

⁷ Ustawa o doradztwie podatkowym, art. 2.

1. Do wykonywania tak określonego doradztwa podatkowego uprawnione są osoby fizyczne wpisane na listę doradców podatkowych, radcowie prawni i adwokaci, biegli rewidenci oraz ściśle wymienione w ustawie osoby prawne⁸. Od razu należy zauważyć, że uregulowanie ustawy budzi wiele kontrowersji.

Między innymi wiele obaw rodzi rozwiązanie dopuszczające do wykonywania czynności doradztwa adwokatów, radców prawnych, biegłych rewidentów, z jednoczesnym wyłączeniem ich z samorządu doradców podatkowych. Pociąga to za sobą bardzo poważne konsekwencje, np. pozbawia samorząd wpływu na kształt doradztwa podatkowego tych podmiotów, ich etykę zawodową.

Dyskusyjna jest także kwestia dopuszczenia do wykonywania czynności doradztwa osób prawnych. Problem tkwi w tym, że podmioty te nie mogą inaczej wykonywać czynności doradztwa jak tylko przez doradców podatkowych, radców prawnych, biegłych rewidentów zatrudnionych w tych podmiotach. Jest to więc zagadnienie formy organizacyjnej prowadzonej działalności, a nie uzyskania uprawnienia do wykonywania czynności doradztwa podatkowego przez osobę prawną.

Niezrozumiały wydaje się także przepis regulujący sprawę wpisu do rejestru osób prawnych, uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego. Zastanawiająca jest zwłaszcza kwestia uprawnień ministra finansów w tym zakresie. Decyzje o dokonaniu wpisu na listę doradców podatkowych w przypadku osób fizycznych podejmuje samorząd doradców podatkowych, on też prowadzi listę doradców. Natomiast w odniesieniu do osób prawnych, uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego, czynności te zastrzeżone są dla ministra finansów. W takiej sytuacji samorząd doradców nie ma żadnego wpływu na ilość i rodzaj firm wykonujących doradztwo podatkowe, a przecież jednym z jego zadań jest kształtowanie podaży swoich usług.

Do tego dochodzi jeszcze dość kontrowersyjna sprawa opłaty za dokonanie wpisu na listę osób uprawnionych do wykonywania zawodu, która w przypadku osób fizycznych jest dochodem samorządu doradców podatkowych, a w przypadku osób prawnych – dochodem budżetu państwa.

Z tego wynika, że istnieją jakby trzy reżimy nabywania uprawnień do wykonywania doradztwa podatkowego. Pierwszy z nich odnosi się do adwokatów, radców prawnych i biegłych rewidentów. Te grupy zawodowe otrzymują uprawnienia do wykonywania doradztwa podatkowego z mocy samego prawa i nie podlegają większości przepisów tej ustawy.

Drugi reżim nabywania uprawnień odnosi się do pozostałych osób fizycznych, które muszą spełnić warunki stawiane przez ustawę do nabycia prawa do wykonywania zawodu doradcy podatkowego, a następnie wywiązywać się z

---

⁸ Tamże, art. 4, ust. 1.

obowiązków nałożonych na doradców podatkowych w trakcie wykonywania zawodu. Chodzi tu m.in. o złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu przed Państwową Komisją Egzaminacyjną ds. Doradztwa Podatkowego i o uzyskanie wpisu na listę doradców podatkowych, a także o wykonywanie swojego zawodu zgodnie z przepisami ustawy o doradztwie podatkowym i zasadami etyki zawodowej.

Trzeci reżim odnosi się do osób prawnych wymienionych w ustawie, które po spełnieniu określonych dla nich warunków wstępnych⁹ i po złożeniu stosownego wniosku do ministra finansów otrzymują wpis do rejestru osób prawnych uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego.

Wydaje się, że należałoby pozostawić jedną drogę nabywania uprawnień do wykonywania doradztwa podatkowego, obowiązującą doradców podatkowych, i myśleć tylko o pewnych jej modyfikacjach w odniesieniu do niektórych grup zawodowych, np. egzamin uzupełniający dla radców prawnych, adwokatów i biegłych rewidentów oraz obowiązkowy dla nich wpis na listę doradców podatkowych w przypadku wykonywania doradztwa podatkowego.

W tym miejscu pragnę wspomnieć o jeszcze jednej kwestii, która budziła i chyba w dalszym ciągu budzi wiele kontrowersji. Problem związany jest z warunkami dopuszczenia do egzaminu i w dalszej konsekwencji wpisu na listę doradców podatkowych. Dyskusyjna i ciągle zmieniana niegdyś w projekcie ustawy była kwestia rodzaju wyższego wykształcenia. Ostateczna wersja ustawy nie stawia wymagań co do konkretnego wykształcenia, ważne jest, by było ono wyższe. Wydaje się, że nie jest to dobre rozwiązanie z uwagi na to, że doradcy podatkowi mają prawo występowania w sprawach swoich klientów przed organami podatkowymi, a także przed Naczelnym Sądem Administracyjnym. Trudno sobie wyobrazić pełnomocnika podatnika skutecznie dochodzącego jego praw np. przed NSA, który w ramach swoich studiów nigdy nie zetknął się z przedmiotami proceduralnymi. Można znakomicie znać przepisy zwłaszcza z zakresu prawa materialnego, a nie umieć dokonać ich wykładni, następnie subsumpcji. A nawet poradziwszy sobie z tym, w razie sporu z organami podatkowymi powstanie bariera w postaci braku umiejętności dochodzenia swych racji w postępowaniu przed nimi lub NSA. Wydaje się, że należy doprecyzować ten warunek, dopuszczając do doradztwa tylko osoby z wyższym wykształceniem prawniczym i administracyjnym. Można zastanawiać się nad włączeniem do tej grupy także osób z wykształceniem wyższym ekonomicznym. Pozostawienie tej kwestii w dotychczasowym kształcie nie będzie, moim zdaniem, służyć dobrze ochronie interesów ani podatników, ani odpowiedniego budżetu i raczej nie przyczyni się do osiągnięcia celu tej regulacji, jakim jest powołanie grupy

---

⁹ Ustawa o doradztwie podatkowym, art. 4, ust. 1, pkt. 1 lub pkt. 3.

zawodowej uznanej przez państwo i cieszącej się prestiżem społecznym, podobnym do tego, jaki mają radcowie prawni, adwokaci czy biegli rewidenci¹⁰.

2. Wpis na listę doradców podatkowych oraz do rejestru osób prawnych uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego ma charakter konstytutywny. Z chwilą jego dokonania osoba fizyczna nabywa prawo wykonywania zawodu jako doradca podatkowy, a osoba prawna – jako spółka doradztwa podatkowego. Poza tą zasadniczą funkcją wpisu pełni on także rolę porządkującą, informuje o wielkości podaży usług doradztwa podatkowego, daje możliwość zaczerpnięcia informacji, czy dana osoba lub podmiot ma uprawnienie do wykonywania doradztwa podatkowego, czy nie została skreślona z listy doradców podatkowych lub z rejestru spółek doradztwa podatkowego. Oznacza to, że wpis pełni także funkcję ochronną w stosunku do usługobiorców. Temu celowi ma służyć m.in. podawanie do publicznej wiadomości danych dotyczących osób wpisanych na listę doradców podatkowych oraz ogłaszanie przez ministra finansów w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Finansów komunikatu o dokonaniu wpisu osoby prawnej do rejestru, o zmianie tego wpisu, a także o wykreśleniu osoby prawnej z rejestru.

Jak wspomniałam, dyskusyjna jest kwestia pozbawienia samorządu doradców podatkowych uprawnień związanych z prowadzeniem rejestru osób prawnych i przekazanie tej sprawy do wyłącznej kompetencji ministra finansów. Jest to poważne ograniczenie samorządności tej grupy zawodowej i mamy nadzieję, że nie wynika z ograniczonego zaufania do niej już na starcie.

3. W celu ułatwienia podatnikom identyfikacji na „rynku” usług doradców podatkowych oraz spółek doradztwa podatkowego uprawnionych do świadczenia tych usług ustawa wprowadziła tytuł „doradca podatkowy” i „spółka doradztwa podatkowego”. Jednocześnie zobowiązano obydwie grupy podmiotów do umieszczania tego tytułu obok swoich danych identyfikacyjnych na wszystkich pismach sporządzanych w związku z wykonywaniem doradztwa podatkowego oraz wszystkich zeznaniach, deklaracjach sporządzanych w imieniu i na rachunek swoich klientów.

Wydaje się, że jest to dobre rozwiązanie zarówno dla usługobiorców, jak i samych usługodawców, którzy powinni starać się o jak najlepsze miejsce na rynku tych usług.

4. Niezwykle istotnym rozwiązaniem jest wprowadzenie obowiązkowego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności doradztwa podatkowego. Obowiązek ten, według ustawy, odnosi się do doradców podatkowych, radców prawnych wykonujących doradz-

---

¹⁰ Por. *Uzasadnienie do projektu ustawy o doradztwie podatkowym*, s. 6, tekst powielony.

two podatkowe, podmiotów zatrudniających doradców podatkowych, a w niektórych sytuacjach – także do adwokatów i biegłych rewidentów.

Należy uznać, że regulacja w tym zakresie – choć jest bardzo dobrze oceniana za samą obecność w tej ustawie – musi jednak być poddana krytyce. Jest ona bardzo nieklarowna, nieczytelna, trudno zrozumieć, na podstawie jakich kryteriów nakładano obowiązek ubezpieczenia na poszczególne podmioty. Nawet trudno dokładnie odczytać, na kim ten obowiązek ciąży, a na kim nie. Wydaje się, że aby regulacja spełniła swoją rolę, obowiązek ubezpieczenia od odpowiedzialności za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności doradztwa powinien być nałożony na wszystkie podmioty, które takie czynności wykonują, niezależnie od tego, kim one są. Oznacza to zastosowanie kryterium przedmiotowego, a nie podmiotowego w tym zakresie. Takie rozwiązanie uwzględnia także interes świadczących usługi, ponieważ w związku z częstymi zmianami przepisów podatkowych bardzo łatwo popełnić błąd. Może go popełnić zarówno doradca podatkowy, jak i radca prawny, biegły rewident czy adwokat. W przypadku powstania szkody każdy z nich musiałby z własnych środków ją naprawić. W związku z tym precyzyjna regulacja jest także w interesie świadczących usługi doradztwa podatkowego.

5. Z chwilą wpisu na listę doradcy podatkowi automatycznie stają się członkami Krajowej Izby Doradców Podatkowych, która jest samorządem tej grupy zawodowej.

Krajowa Izba ma osobowość prawną, może prowadzić działalność wydawniczą, szkoleniową i dydaktyczną. Siedzibą Izby jest Warszawa, z tym że mogą być tworzone jej oddziały regionalne. Należy przyznać od razu, że jest to rozwiązanie nietypowe, ponieważ samorządy zawodowe mają terytorialny ustrój korporacyjny. Powinny być powołane do życia okręgowe izby doradców podatkowych zamiast oddziałów regionalnych Krajowej Izby. Wydaje się, że jest to kolejny przejaw ograniczonego zaufania do samorządności tej grupy zawodowej. Tym razem można go usprawiedliwić, ale w przepisach przejściowych i końcowych powinno pojawić się odpowiednie sformułowanie o możliwości przekształcenia oddziałów regionalnych Krajowej Izby w okręgowe izby doradców podatkowych w przyszłości.

Krajowa Izba doradców podatkowych działa przez swoje organy, którymi są: Krajowy Zjazd Doradców Podatkowych, Krajowa Rada Doradców Podatkowych, Krajowa Komisja Rewizyjna, Wyższy Sąd Dyscyplinarny, Sąd Dyscyplinarny, Rzecznik Dyscyplinarny.

Krajowy Zjazd Doradców Podatkowych odbywa się co cztery lata, chyba że zostanie zwołany zjazd nadzwyczajny. Do zadań Krajowego Zjazdu Doradców Podatkowych należy m.in. uchwalanie zasad etyki zawodowej, określanie zasad stałego podnoszenia kwalifikacji przez doradców podatkowych.

Można zauważyć, że przepisy odnoszące się do Krajowego Zjazdu Doradców Podatkowych nie są do końca przemyślane i w związku z możliwością tworzenia regionalnych oddziałów Krajowej Izby Doradców Podatkowych bardzo szybko powstaną problemy praktyczne związane z ich reprezentacją w krajowym zjeździe. Na marginesie tych uwag należy odnieść się do sposobu kształcenia przyszłych doradców podatkowych. Za istotny mankament tej regulacji należy uznać brak stałego, z góry określonego systemu kształcenia doradców podatkowych w postaci np. aplikacji, gdzie obok zajęć praktycznych byłyby prowadzone zajęcia teoretyczne. Kompetencje Krajowej Rady Doradców Podatkowych w tym zakresie ustalono jako „określanie zasad stałego podnoszenia kwalifikacji przez doradców podatkowych”, co wyraźnie wskazuje na to, że chodzi tylko o doksztalcanie doradców podatkowych, a nie kształcenie kandydatów na doradców.

A więc nie ma żadnego rozwiązania dotyczącego kształcenia przyszłych doradców.

W okresach pomiędzy Krajowymi Zjazdami Doradców Podatkowych działalnością samorządu kieruje Krajowa Rada Doradców Podatkowych. Do jej zadań należy m.in.: podejmowanie uchwał w sprawach wpisu na listę doradców podatkowych i skreślenia z niej; reprezentowanie doradców podatkowych; wysuwanie kandydatów na członków Komisji Egzaminacyjnej; opiniowanie projektów ustaw i rozporządzeń dotyczących prawa podatkowego i przedstawianie wniosków w tym zakresie.

Podsumowując kwestię samorządu doradców podatkowych, należy zauważyć, że jego kompetencje zostały mocno okrojone na rzecz ministra finansów, a z przepisów przejściowych i końcowych nie wynika, że z czasem uprawnienia te wrócą do organów samorządu doradców podatkowych. Jako przykład można podać kwestię powoływania Komisji Egzaminacyjnej i jej składu, na co ma decydujący wpływ minister finansów, a nie samorząd doradców podatkowych. Na tym przykładzie uwidacznia się słabość tego samorządu i zależność od ministra finansów, co stawia pod znakiem zapytania w ogóle samorządność tej grupy zawodowej. W takiej sytuacji otrzymanie uprawnień do wykonywania zawodu doradcy podatkowego nosi bardziej znamiona licencji otrzymanej od ministra finansów na wykonywanie tych czynności niż wpisu na listę uprawniającą do wykonywania wolnego zawodu.

6. W ustawie ustanowiono zakaz wykonywania czynności doradztwa podatkowego przez podmioty do tego nieuprawnione. Został on obwarowany karą grzywny do 50 000 złotych. Celem represji karnej jest w tym przypadku zanie-

chaniu wykonywania czynności doradztwa przez osoby nie mające odpowiednich kwalifikacji zawodowych¹¹.

To uregulowanie może być krytykowane ze względu m.in. na dość szerokie określenie czynności doradztwa podatkowego. Może się zdarzyć tak, że sąsiad-matematyk wypełni zeznanie roczne dla dwóch swoich sąsiadów, ponieważ dobrze umie liczyć. Odrobinę zna i rozumie także przepisy podatkowe i doradzi, że należy odliczyć od podstawy opodatkowania udzielone teściowej darowizny na jej cele zdrowotne i już powstanie problem dokonanej czynności doradztwa podatkowego bez uprawnień. Powinna zostać uruchomiona wówczas sankcja. Wydaje się, że jest to jednak i nieracjonalne, i niemożliwe faktycznie do wykonania. Lepiej byłoby ograniczyć ten zakaz jedynie do występowania przed organami podatkowymi oraz NSA, natomiast pozostawić swobodę dokonywania innych czynności doradztwa podatkowego. Biorąc pod uwagę rozwiązania odnoszące się do wpisu na listę podmiotów uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego, a zwłaszcza podawanie jej do publicznej wiadomości oraz obowiązek zamieszczania odpowiednich danych podmiotu uprawnionego do świadczenia usług doradztwa podatkowego na pismach przez siebie sporządzanych, zeznaniach oraz deklaracjach, wybór należy pozostawić usługobiorcy. Dalszej weryfikacji powinien dokonać rynek, a doradcy podatkowi mieliby tutaj lepszą pozycję z uwagi na sprawdzoną przez Komisję Egzaminacyjną wiedzę oraz systematyczne podnoszenie kwalifikacji w ramach samorządu doradców podatkowych.

*

Nie ulega wątpliwości, że regulacja prawna doradztwa podatkowego była już od dawna bardzo potrzebna. Jednak, jak wynika z krótkiego przeglądu podstawowych założeń ustawy, nie jest ona dopracowana zarówno pod względem merytorycznym, jak i formalnym. Często można odnieść wrażenie, że jest mało udanym kompromisem pomiędzy interesami różnych grup nacisku. Przynajmniej takie zagadnienia, jak sposób nabywania uprawnień do wykonywania doradztwa podatkowego, zakres oddziaływania samorządu zawodowego, zakres obowiązku ubezpieczenia od odpowiedzialności za szkody wyrządzone przy wykonywaniu doradztwa, zakres uprawnień ministra finansów, powinny być jeszcze raz przedyskutowane. Miejmy nadzieję, że Senat spełni tutaj swoją rolę i podda je pod rzeczową dyskusję oraz wyeliminuje przynajmniej najbardziej rażące błędy legislacyjne tej ustawy.

---

¹¹ Por. tamże, s. 12.

DIE GRUNDVORAUSETZUNGEN DES GESETZES ÜBER DIE STEUERBERATUNG

Z u s a m m e n f a s s u n g

Vorliegender Artikel ist dem neu verabschiedeten Gesetz über die Steuerberatung gewidmet.

Diese Regelung gründet sich auf folgende Grundvoraussetzungen:

- Die Ausübung der Steuerberatung bleibt genau bestimmten Trägern vorbehalten.
- Die Entscheidung über die Eintragung in das Register der befugten Steuerberater trifft das entsprechende Selbstverwaltungsorgan dieser Berufsgruppe, im Falle juristischer Personen dagegen der Finanzminister. Von ihnen wird ein Register aller zur Ausübung der Steuerberatung befugten Träger geführt.
- Diese zur Ausübung der Steuerberatung befugten Träger erhalten einen entsprechenden Titel, der rechtlich geschützt ist und es den Steuerzahlern ermöglicht, die zur Ausübung dieser Tätigkeit berechtigten Träger von denen ohne solche Befugnisse zu unterscheiden.
- Die Steuerberater sind gesetzlich verpflichtet, für den Fall einer Klientenschädigung bei der Ausübung ihres Berufes eine Haftpflichtversicherung abzuschließen.
- Die in das erwähnte Register aufgenommenen Steuerberater werden damit automatisch Mitglieder der Landeskammer für Steuerberater, die ihr berufliches Selbstverwaltungsorgan bildet.
- Die Ausübung der Steuerberatung durch Unbefugte wird bestraft.

Aus dem Polnischen übersetzt von Herbert Ulrich